บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ประกอบด้วย วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาถึงปัญหาและความต้องการในการจัดการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับวิถีชุมชนของประชาชนบนเกาะบูโหลน และหาแนวทางการจัดการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับพื้นที่และทรัพยากรของชุมชนเกาะบูโหลน ซึ่งวิธีการวิจัยในเชิงปริมาณนั้น จะมุ่งเน้นในด้านปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่เกาะบูโหลน ส่วนการวิจัยในเชิงคุณภาพนั้นจะมุ่งเน้นด้านการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับวิถีชุมชนดั้งเดิม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัยแบ่งตามวิธีการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ประชากร ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่บนเกาะบูโหลนเล จังหวัดสตูล จำนวน 68 ครัวเรือน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้นำครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือนที่สามารถให้ข้อมูลได้ ที่อาศัยอยู่บนเกาะบูโหลนเล จังหวัดสตูล จำนวน 68 คน

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ Key Informant โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกจากประชากรที่สามารถให้ข้อมูลที่น่าเชื่อถืออย่างแท้จริง ใช้วิธีการคัดเลือกแบบมีจุดประสงค์/เฉพาะเจาะจง (Purposive Selection)

1) ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาเกาะบูโหลน

2) ผู้นำท้องถิ่นหรือผู้นำชุมชนในพื้นที่เกาะบูโหลน

3) หัวหน้าส่วนราชการในพื้นที่เกาะบูโหลน

4) เจ้าของกิจการหรือผู้ประกอบการ ที่ประกอบกิจการในพื้นที่เกาะบูโหลน 20 ปีขึ้นไป

5) เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวสภาพความเป็นอยู่ในท้องถิ่นของเกาะบูโหลนเป็นอย่างดี

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยการวิจัยเชิงปริมาณ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการท่องเที่ยวสอดคล้องกับวิถีชุมชนกรณีศึกษาเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน คือ

1. ด้านความพร้อมของพื้นที่และการจัดการ จำนวน 13 ข้อ
2. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 10 ข้อ
3. ด้านสังคม วัฒนธรรม และคุณภาพชีวิต จำนวน 7 ข้อ

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert's Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยพิจารณาว่า ปัญหาในการจัดการท่องเที่ยวสอดคล้องกับวิถีชุมชนกรณีศึกษาเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล โดยกำหนดค่าน้ำหนักของคะแนนเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายดังนี้

5	หมายถึง	ปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ปัญหาอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ปัญหาอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	ปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการจัดการท่องเที่ยวสอดคล้องกับวิถีชุมชนกรณีศึกษาเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน คือ

1. ด้านความพร้อมของพื้นที่และการจัดการ จำนวน 13 ข้อ
2. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 10 ข้อ
3. ด้านสังคม วัฒนธรรม และคุณภาพชีวิต จำนวน 7 ข้อ

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบหลายคำตอบ โดยพิจารณาว่า ความต้องการในการจัดการท่องเที่ยวสอดคล้องกับวิถีชุมชนกรณีศึกษาเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล มีความ

ต้องการ หรือไม่ต้องการ โดยกำหนดค่าน้ำหนักของคะแนนเป็นร้อยละของความต้องการ ในคำตอบแต่ละข้อ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยการวิจัยเชิงคุณภาพแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการจัดการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับวิถีชุมชน กรณีศึกษาเกาะบูโหลนตำบลปากน้ำ อำเภอละงู จังหวัดสตูล เป็นแบบสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure Interview Protocol) ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด เน้นสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interviews) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

3. อุปกรณ์ภาคสนาม อุปกรณ์ต่างๆที่จำเป็นในการเก็บข้อมูล ได้แก่ กล้องถ่ายภาพ แบบบันทึกข้อมูล ซึ่งเตรียมประเด็นคำถามต่างๆ เอาไว้ล่วงหน้า เครื่องบันทึกเสียงขณะสนทนาโต้ตอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนและไม่คลาดเคลื่อน

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้ารายละเอียดเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการจัดการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับวิถีชุมชน จากเอกสาร วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม แล้วสร้างแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยกำหนดเนื้อหาปัญหาและความต้องการในการจัดการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับวิถีชุมชน 3 ด้าน คือ ด้านความพร้อมของพื้นที่และการจัดการ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม วัฒนธรรม และคุณภาพชีวิต

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเรียบร้อยแล้ว นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามไปเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาตั้งแต่ความครอบคลุมเนื้อหาความเหมาะสม ความถูกต้อง ความสมบูรณ์ โดยมีหลักเกณฑ์ในการเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Congruence; IC) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ของ Rovinelli and Hambleton โดยกำหนดคะแนนจากการพิจารณา ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงหรือสอดคล้องกับการจัดการความรู้

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงหรือสอดคล้องกับการจัดการความรู้

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่ตรงหรือไม่สอดคล้องกับการจัดการความรู้

ซึ่งข้อคำถามทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IC) อยู่ที่ 0.67-1.00 จึงนำมาใช้ในแบบสอบถาม

5. นำแบบสอบถาม ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้ายไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ที่เป็นคนละกลุ่มกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

7. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาตรวจให้คะแนน และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการจัดการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับวิถีชุมชน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .788

8. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วมาทำเป็นแบบสอบถามฉบับจริง แล้วนำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยนี้ทำการเก็บข้อมูลเพื่อตอบประเด็นปัญหาตามจุดประสงค์ของการวิจัย 2 ขั้นตอนด้วยกันคือ

1. เก็บข้อมูลพื้นฐานเพื่อใช้ในประเด็นความต้องการ ปัญหา และอุปสรรค เกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกาะบูโหลนจากประชาชนและผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่

ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย มีดังนี้

1.1 เตรียมเครื่องมือต่างๆ เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลภาคสนาม

1.2 ติดต่อไปยังผู้เกี่ยวข้อเพื่อเก็บข้อมูลในการวิจัย

1.3 เก็บข้อมูลภาคสนามโดยการใช้แบบสอบถามที่ได้จัดทำไว้ โดยยึดสาระสำคัญของคำถามที่เตรียมไว้เป็นแนวทาง เพื่อให้ไดข้อมูลพื้นฐาน ประเด็นความต้องการ ปัญหา และอุปสรรค เกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกาะบูโหลนจากประชาชนและผู้ที่มีส่วน

เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อนำข้อมูลที่ได้นี้ไปทำการวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางเบื้องต้นในการจัดทำข้อมูลที่ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์

1.4 ตรวจสอบคุณภาพของข้อมูล รวบรวมและสรุปวิเคราะห์ผล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ จากนั้นนำมาวิเคราะห์รวบยอดอีกครั้งเพื่อเสนอผลการวิจัยต่อไป

2. เก็บข้อมูลภาคสนามโดยการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเลือกการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structured interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่มีการวางแผนหรือกรอบคำถามในการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นขั้นตอนพอประมาณ แต่ก็มีการยืดหยุ่นให้ผู้วิจัยสามารถตั้งคำถามขึ้นมาขณะที่ทำการสัมภาษณ์ โดยยึดสาระสำคัญของคำถามที่เตรียมไว้เป็นแนวทาง เพื่อให้คำถามเหล่านั้นเป็นไปตามสถานการณ์ ทำให้ได้รับข้อมูลหลักฐานที่ละเอียดถูกต้องครอบคลุมประเด็นที่ต้องการศึกษา ให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับการวิจัยมากที่สุด และเพื่อวิเคราะห์กลยุทธ์การจัดการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับชุมชน

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์ภายใต้บรรยากาศไม่เป็นทางการ โดยการสนทนาซักถามเรื่องทั่วไปก่อน เป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ให้ข้อมูล แล้วนำสู่ประเด็นที่สร้างไว้ โดยพยายามควบคุมการสนทนาให้อยู่ในขอบเขตเนื้อหาที่ต้องการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้องแล้ว จากนั้นนำข้อมูลมาประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยมีค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ดังนี้

1.1 หาค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับอธิบายสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics)

1.2 หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับอธิบายระดับความคิดเห็น

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก โดยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการสัมภาษณ์มาจัดระเบียบข้อมูลและทำการวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งถ้าทุกแหล่งข้อมูลพบว่าได้ข้อค้นพบมาเหมือนกัน แสดงว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มามีความถูกต้อง

เมื่อสามารถรวบรวมข้อมูลทั้งจากเอกสารและภาคสนามได้เพียงพอต่อการศึกษาแล้วนำมารวบรวมจัดเรียงเป็นหมวดหมู่ตามประเด็นวัตถุประสงค์ที่วางไว้ วิเคราะห์เนื้อหาอย่างคร่าวๆ จากนั้นเมื่อพบว่าข้อมูลในส่วนใดขาดหรือได้ข้อมูลไม่เพียงพอก็ทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมโดยการสัมภาษณ์ซ้ำอีกครั้งเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงและถูกต้องมากที่สุดที่จะนำมาใช้ในวิเคราะห์เพื่อให้สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงที่สุดเพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางในการเตรียมพร้อมรับมือต่อการท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้นในอนาคตของประชาชนบนเกาะบูโหลน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1.1 การหาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความกับประเด็นที่ศึกษาตามวิธีการของ Rovinelli and Hambleton

$$IC = \frac{\Sigma R}{N}$$

เมื่อ IC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

ΣR แทน ผลรวมของการพิจารณา

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของ Cronbach

$$\alpha = \frac{n}{n-1}\left[1-\frac{\Sigma s_i^2}{s_t^2}\right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
S_i^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ
S_t^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) ใช้สูตรดังนี้

$$\overline{X} = \frac{\sum_{i=1}^{n} x_i}{n}$$

เมื่อ	$\overline{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum_{i=1}^{n} x_i$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนคะแนนทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตรดังนี้

$$SD. = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^{n} \left(x_i - \bar{x}\right)^2}{n-1}}$$

เมื่อ	SD.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\overline{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
	x_i	แทน	ค่าตัวเลขหรือค่าคะแนนในแต่ละข้อ
	n	แทน	จำนวนทั้งหมดในกลุ่มตัวอย่าง